

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Diadal.

Zombor, 1906. április 30.

Tempora mutantur nos et mutamur in illis. Megváltozott az idők járása felettünk s megváltoztunk mi is. Eddig még egyetlenegy izben sem nyilatkozott meg oly korlátlan szabadsággal a magyar nemzet lelke, mint a most folyó választások alatt. A nemzeti lélek volta képen hát csak annyiban változott az idővel, hogy legbensőbb meggyőződéséről lehullottak a hatalmi erőszakkal rárakott bilincsek s így politikai hitvallástételében ez a tulajdon igazi meggyőződése, nem pedig tőle merőben idegen s a hivatalos és nem hivatalos hatalom minden erőszakosságával rákényszerített elv nyert hamisítatlan kifejezést. Ki ne köszöntené repeső szívvél a változást, mely visszaadta a nemzetet a nemzetnek, a politikai hitvallás szentséges szabadságát minden honpolgár lelkének?

Mi Zomborban kétszeres örömmel üdvözljük a szívek és elmék béklyóit leolvasztó szabadság napjának ragyogását, mert az évek hosszú sora alatt gyászos tapasztalatokon elkeseredett honfiai szívnek kétségeit eloszlatta, halványodó hitét feltündököltette s kettős nagy vigasztalás melegével sugározta be. A tegnapi választás után a néptenger örömujjongásának fergetegéből mi a „sursum corda!“ fenséges szimfóniáját hallottuk s éreztük lelkünkbe zendülni.

A presszió és paktum által le nem nyugózott, szabad véleménynyilvánítás megmutatta, hogyha magyarok magyarokul érzünk, nem vehet erőt rajtunk se hatalmi dédelgetésből táplálkozó nemzetiségi erő, se az osztrák hatalmaskodás előtt meghunyászkodó kormányzat nemzetrontó energiája.

De még egy harmadik tanusággal is megörvendeztetett bennünket a lezajlott választás, azzal a megnyugtató tanusággal, hogy a hazátlan nemzetközi szociáldemokrácia eddig még nem volt képes józan néptünk lelkébe gyökeret eresztetni. Annál nagyobb frivol-ságnak kell minősíteni a szociálde-

mokrácia pártvezetőségének eljárását, hogy 16 szavazat meguntatásáért egy egész napra talpraállítatja a karhatalmat, a rendőrséget, a közigazgatás szerveit s megmozdítja az egész várost. Ugyan uraim, nem érzik önök az ilyen teljes kudarc megszegyenítő voltát s nem gondolják fel, hogy nagy elveiknek, melyek előtt mi is teljes tisztelettel meghajlunk, az ilyen gyerekes, kicsinyes akadémikusok többet ártnak, mint használnak? Higyjék el, a nagy eszmék nem ilyen uton törnek utat maguknak a diadalhoz s reméljük, önök sem fogják többé a nagy szociális elveket így kompromittálni.

Jegyezzük meg a tanuságokat jövőre s ezek szerint vessen számot mindenki, ha újra döntenünk kell az iránt, kiknek kezébe tegyük le a nemzet sorsát intéző hatalmat.

A választások eredménye.

Zomborban.

Már a reggeli órákban mozgalmas képe volt a városnak. A katonaság hangos kürtszóval vonult fel a választás színhelyére s kordonnal zárta el a Szent-György és a Szent-Háromság tereket. A választás elnöke ezt jelölte ki a Fernbach-párt, amazit pedig a Jócsák-párt gyülekezőhelyének. A kordonokon kívül a vasárnapi templomjáró közönség hullámozott tarka-barka színegyvelegben s jobbra némán nézte a felvonuló szavazó csoportokat. Csak egyes pontokon hangzott fel egy-egy éljenriadal.

A jelölésre kitűzött idő alatt két jelöltet ajánlottak: a függetlenségi és 48-as párt részéről Fernbach Pétert és a szociáldemokrata párt részéről Jócsák Kálmánt.

9 órakor vette kezdetét a szavazás két küldöttség előtt. Az első küldöttségnél a Belváros, a Szelence és a Bánát, a másodiknál a Felsőváros és a Cservenka szavazott.

Az első szavazatküldöttségnél a Jócsák-párt kezdte volna meg a szavazást, de egyetlen egy szavazója sem akadt a Belvárosban. Öt pernyi várakozás után az elnök elrendelte a Fernbach-párt

szavazását. Nem egészen tíz óráig leszavazott Fernbachra a Belvárosból 114, a Szelencéből déltájig Fernbachra 353, Jócsákra 2 s a Bánátból három óráig Fernbachra 248, Jócsákra egy sem.

D. u. 3 órakor, tehát az első szavazatszedő küldöttségnél a pártok szavazataránya így állott:

Fernbach 715,

Jócsák 2.

A második szavazatszedő küldöttség előtt a Fernbach-párt kezdte a szavazást s féltizenkettőig leszavazott Fernbachra a Felsővárosból 346, Jócsákra 2, a Cservenkából d. u. negyedkettőig Jócsákra egy szavazatot sem adtak le. Negyedkettőkor itt már kitűzték a záró órát negyedháromig. A záró óra alatt már csak úgy szállinkóztak a választók. Ekkor szavazott le Jócsákra még két szavazó. A szavazás végeredménye a második küldöttségnél d. u. negyedháromkor:

Fernbach 545,

Jócsák 4.

Az első szavazatszedő küldöttségnél d. u. 3 órakor kezdődött a vegyes szavazás s mert is gyéren jelentkeztek már a szavazók, az elnök félnégykor kitűzte a záró órát félötig. A záró után itt az eredmény ez volt:

Fernbach 768,

Jócsák 12.

E szerint mind a két szavazatszedő küldöttségnél leadtak összesen 1329 szavazatot, melyből

Fernbachra 1313,

Jócsákra 16

esett. Fernbach Péter abszolút többsége 648 $\frac{1}{2}$ szavazat.

Vértesi Károly, a választás elnöke d. u. 5 órakor hirdette ki a városháza erkélyéről az eredményt, melyet az óriás tömegben várakozó Fernbach-párt szünni nem akaró éljenzéssel és hangos zene szóval fogadott s lelkesedésében a Kossuth-nótát énekelte. Ez alatt küldöttség ment a megválasztott képviselőért, kit — már mint megválasztott képviselőt — megérkeztek Vértesi Károly választási elnök a következő beszéddel üdvözölte:

Nagyságos képviselő ur!

Igen tisztelt honatya!

Ez a mandátum, melyet Zombor szabad királyi város közönsége nevében én most önnek átadok, tiszta mandátum. Büszke lehet reá, mert úgy jött létre, hogy hatalmi befolyás nélkül szabad volt a gondolat a fejben, szó az ajkon, érzemény a szivben.

Hivatalos nyomás nem volt ezuttal, mert egy új, jobb korszak küszöbén áll a magyar parlamentáris élet. Új férfiak, a nemzet vezérei állottak a kormány élére, igazi szabad elvű férfiak, akik örömet hallgatják meg a nemzetet és teljesíteni iparkodnak a nemzet fiainak kívánságait.

Vegye tehát szívesen a városunknak küldését, mely megnyitja a képviselő urnak az országház ajtaját. Érvényesítse szavát a házban, a haza és városunk javára.

Azon iparkodjék, — kérjük — hogy nemzeti küzdelmeinknek legyen már egyszer vége, de azért erősítse a magyar alkotmány védőbástyáját! Szóval, tegyen, hogy legyen szabad, független és boldog szép Magyarország, a mi sokat szenvedő édes hazánk!

Fernbach Péter országos képviselőnk éljen! Addig éljen, míg a honnak él!

Fernbach Péter képviselő keresetlen szavakkal köszönte meg a város polgárságának előlegezett bizalmát. Eddig nem voltak rá érdemei — ugymond — de azon lesz, hogy ezután kifejtendő munkásságával méltóvá váljék az impozáns módon megnyilvánult bizalomra.

Este a zombori függetlenségi pártkör nagyszerű fáklyásmenetet rendezett az újképviselő tiszteletére. Az ezekre menő tömeg két oldalt több száz fáklyával és lampionnal a pártkör helyisége elől indult ki. Elül hatalmas transzperentet vittek, melyen a kör címének betűi ragyogtak. Pompás látványt nyújtott a lobogóerdő is a tömeg feje fölött. A Kossuth-nóta hangjai s ki-kitörő éljen-orkánok kíséretében méltósággal vonult végig a hatalmas néparadat a Husvéth-saroktól kezdve a Deák Ferenc-köruton, a Kossuth Lajos-utcán, a Bajai-utcán, a Széchenyi-köruton és Flórián-utcán a Sztrilich-ház elé, hol a képviselő szállva volt. Itt a független polgárság nevében Buday Gergely üdvözölte lelkes szavakkal a megválasztott képviselőt. Kiemelte a polgárság nyújtotta megbízó levél tisztaságát. Utalt a nemzet ítéletére, melyet az illetékes körök, bár ők apelláltak rá, semmibe sem vettek. Azzal fenyegettek; hogy a nemzeti ellenállás szervezőit elsöprik. A nemzet vezérei a képviselőház megszenteltetésénél után az Isten házába vonultak — imádkozni. Az ur meghallgatta imádságukat s a nemzet újabb ítélete az abszolutizmus szolgahadát söpri el. Kiemelte a szeretett képviselőnek két tiszteletreméltó lelki tulajdonságát: emberszeretetét és törhetetlen függetlenségi érzelmét. S fogadta, ha a zászlóért küzdeni kell, számítson a zombori független polgárság támogatására: ott lesznek mindnyájan.

Meghatottan mondott az új képviselő köszönetet a szeretetnek és ragaszkodásnak e meg nem érdemelt impozáns kifejezéseért. Parancsoljanak, rendelkezzenek vele. Ajtaja, szíve mindenkinek nyitva áll s boldognak fogja magát érezni, ha valakinek szolgálatot tehet. A zászlót pedig, melyet kezébe ragadott, el nem ereszti, hanem, ha úgy hozná magával az idők rendje, utolsó csepp véreig küzdeni fog érte.

Utána dr. Jovánovits József szerb nyelven tolmácsolta az elhangzott beszédek s lelkes visszhangot váltott ki a bunyevác és szerb ajku polgárság szivéből. Különbben is a beszédek csaknem minden pont után néhány másodpercre megakasztotta a tetszés viharszerű kitörése.

A menet azután képviselőjét éltetve és a Kossuth-nótát énekelve teljes rendben vonult vissza és oszlott fel.

*

Ujvidék.

Ujvidék. Gróf Teleky Arvéd függetlenségi párti 1045 szavazattal Popovits Bózsó 201 szavazata ellenében képviselővé választott.

Apatin kerület.

Apatin, 10 ó. 12 p. Választáshoz felvonulások rendben történtek. Jelöltek: gróf Hadik Sándor alkotmánypárti és Markowyth Lajos 48-as függetlenségi párti. A szavazás Apatinnal Markowythra és Monostorszeggel Hadikra megkezdett.

Apatin, 10 ó. 15 p. Monostorszegről leszavazott Hadikra 41, Markowythra 62.

Apatin, 11 ó. 10 p. Bácsszentivánról leszavazott Hadikra 51, Markowythra 99.

Apatin, 1 ó. 35 p. Apatinból leszavazott Hadikra 229, Markowythra 184.

Apatin, 2 ó. Sztapárról Hadikra 118, Markowythra 61.

Apatin, 3 ó. 35 p. Szondról Hadikra 42, Markowythra 70.

Apatin, 3 ó. 37 p. Szilágyiból Hadikra 132, Markowythra 24.

Apatin, 4 ó. 40 p. Bácskertesről Hadikra 122, Markowythra 0.

Apatin, 5 ó. A II. szavazatszedő küldöttségnél záróra kitűzve, ennél leszavaztak: Hadikra 376, Markowythra 292.

Apatin, 5 ó. Bezdánból Hadikra 224, Markowythra 46.

Apatin, 6 ó. 10 p. Doroszlóról leszavazott Hadikra 116, Markovitsra 35.

Apatin, 8 ó. 30 p. Végeredménykép leszavaztak Hadik alkotmánypártira 1117, Markowhty 48-as függetlenségi pártira 627 s így Hadik alkotmánypárti 490 szótöbbséggel győzött.

Bácsalmási kerület.

Bácsalmás, 8 ó. 45 p. Lázár Pál egyhangulag a bácsalmási választókerület képviselőjévé választott. Felvonulás teljes rendben történt meg.

Ujverbászi kerület.

Ujverbász, 9 ó. 10 p. Baloghy Ernő egyhangulag megválasztott. Rendezés nem történt.

Kerényi kerület.

Kerény. A választási eljárás pontban 8 órakor megkezdett, miután egy ajánlat adatott be, a választási elnök fél 9 órakor az eljárást befejezve, Fernbach Józsefet a kerényi választókerület egyhangulag megválasztott országgyűlési képviselőjének jelentette ki.

Magyarkanizsa kerület.

Magyarkanizsa, 9 ó. 28 p. Lovászy Márton egyhangulag megválasztott.

Obecsei kerület.

Obecse, 9 ó. 50 p. Fél kilenc órakor jelöltekül Michájlovits Endre szövetségű ellenzéki, Fendrik Ferenc szociálista, dr. Szvinyárevits Miladin szerb radikális, Tapavicza Momcsiló szerb nemzetiségi, Wéber Miklós pártönkivűfi programmal ajánlottak. Wéber az ajánlás után visszalépett. A választási eljárás és szavazás szabályszerűen megkezdődött. Szavazást Michájlovits pártja kezdi.

Obecse, 2 ó. 11 órakor Obecseről Michájlovitsnak 525, Szvinyárevitsnek 4, Tapavicának 170. Michájlovits abszolút többsége valószínű.

Obecse, 5 ó. 30 p. Michájlovits 1371, dr. Szvinyárevits 427, Fendrik 7. Dr. Tapavicza fél 1 órakor visszalépett s így Michájlovits Endre temerini plébános alkotmánypárti programmal 937 szótöbbséggel megválasztott.

Regőcei kerület.

Regőce, 11. ó. 15 p. Választási eljárás 8 órakor megkezdett. Fél 9 óráig Ábrányi és Lányira adatott be ajánlat. A pártok felvonulása rendben történt.

Regőce, 10 ó. 40 p. Regőcéről leszavazott Lányira 120, Ábrányira 97.

Regőce, 12 ó. 30 p. Órszállásról Ábrányira 166, Lányira 172; Küllődről Ábrányira 108, Lányira 75.

Regőce, 4 ó. 40 p. Lányi 919, Ábrányi 841; hátra van még Katymár, Körtés, Dávod, Báthmonostor, Baracska.

Regőce, 8 ó. Lányi Mór függetlenségi párti 1346 szavazattal Ábrányi Kornél néppárti 1099 szavazata ellenében képviselővé választott.

Bácsstóvárosi kerület.

Bácsstóváros, 9 ó. 25 p. Pártok egyenlő számban vonultak fel. Jelöltek: dr. Adamovits István néppárti, dr. Manojlovits Vládó nemzetiségi és Michelsz Károly függetlenségi párti. Nyugalom

és rend uralkodik. Külömbőség csak később lesz észlelhető.

Bácsstóváros, 10 ó. 24 p. Bácsstóvárosból leszavazott Adamovitsra 53, Manojlovitsra 108, Michelszre 2; Dunabökényből Adamovitsra 88, Michelszre 71.

Bácsstóváros, 11 ó. 15 p. Szilbácsról leszavazott Michelszre 9, Adamovitsra 1, Manojlovitsra 140; Bácsujlakról Adamovitsra 69, Michelszre 20.

Bácsstóváros, 12 ó. 35 p. Bácsból leszavazott Adamovitsra 98, Michelszre 85; Vajszkáról Michelszre 80; Bogyánból Adamovitsra 3, Michelszre 12, Manojlovitsra 8.

Bácsstóváros, 3 ó. 20 p. Palonáról Michelszre 45, Adamovitsra 9; Szépligetéről Michelszre 63, Adamovitsra 100; Wekerlefalváról Michelszre 31, Adamovitsra 31.

Bácsstóváros, 3 ó. 30 p. Parragról Michelszre 12, Adamovitsra 4, Manojlovitsra 51; Ujpalánkáról Michelszre 26, Adamovitsra 70.

Bácsstóváros, 4 ó. 5 p. Pincédéről Michelszre 1, Adamovitsra 70, Manojlovitsra 98.

Bácsstóváros, 4 ó. 40. A II. szavazatszedő bizottságnál befejezve fél 5 órakor, ennél leszavaztak Michelszre 349, Adamovitsra 305, Manojlovitsra 80.

Bácsstóváros, 5 ó. 30 p. Bácsujfaluról Adamovitsra 96, Manojlovitsra 86.

Bácsstóváros, 6 ó. 20 p. Borócról Michelszre 20, Adamovitsra 107, Manojlovitsra 27.

Bácsstóváros, 7 ó. 45 p. Michelszre 13, Adamovitsra 8, Manojlovitsra 169. Záróra kitűzve fél kilencre.

Bácsstóváros, 8 ó. 50 p. Első szavazatszedő bizottságnál zárórának vége. Michelsz 383, Manojlovits 662, Adamovits 605.

Bácsstóváros, 9 ó. 30 p. Kihirdetett eredmény Michelsz 732, Adamovits 910, Manojlovits 722. Adamovits és Michelsz között pótválasztás.

Titeli kerület.

Titel, 9 ó. 40 p. Szavazás rendben megkezdődött. Pártok kevés számában vonultak fel. Jelöltek: szerb radikális programmal Musitzky Döme, szocialista programmal Simon Henrik, sóvéi lakos, adott program nélkül ifj. Szemző Gyula.

Titel, 10 ó. 55 p. Titelen leszavazott Musitzkyra 41, Szemzőre 99; Sajkásgyörgyéből leszavazott Musitzkyra 63.

Titel, 11 ó. 55 p. Musitzkyra Titelből 41, Szemzőre 99; Kátyról Musitzkyra 43, Szemzőre 6; Tiszakálmánfalváról Musitzkyra 0, Szemzőre 0, Simonra 1; Sajkásszentivánról Musitzkyra 33, Szemzőre 1; Sajkásgyörgyéről Musitzkyra 51, Szemzőre 0; Boldog-

asszonyfalváról Musitzkyra 26, Szemzőre 0; Csurogról Musitzkyra 11, Szemzőre 26; Zsablyáról Musitzkyra 38, Szemzőre 0. Nádajla nem szavazott senkire. A II. szavazatszedő bizottságnál a záróra 11 óra 5 perckor kitűzetett.

Titel, 1 ó. 35 p. A II. szavazatszedő küldöttségénél a záróra letelt. Felsőkabolról Musitzky 37, Alsókabolról Musitzky 19.

Titel, 3 ó. 5 p. Dunagárdonyról Musitzkyra 22, Szemzőre 6. Tündéresről Musitzkyra 39, Szemzőre 13. Sajkáslakról Musitzkyra 19, Szemzőre 0. A többi jelölt nem kapott szavazatot. A záróra az I. szavazatszedő küldöttségénél ki van tűzve.

Titel, 4 ó. 3 p. Választás befejeztetvén, megválasztott Musitzky Döme 533 szavazattal Szemző 418, és Simon 1 szavazata ellenében. A választás teljes rendben folyt le.

Kölpényi kerület.

Kölpény, 9 ó. 20 p. Felvonulás teljes rendben megtörtént. Jelöltek: Schmausz Endre alkotmánypárti és Hodzsa Milán tót nemzetiségi.

Kölpény, 10 ó. 30 p. Dunagálosról leszavazott Hodzsára 176, Schmauszra 2; — Kölpényből Hodzsára 138, Schmauszra 4.

Kölpény, 1 ó. 20 p. Dunacsébről Schmauszra 115, Hodzsára 0; Begecsről Schmauszra 4, Hodzsára 89.

Kölpény, 2 ó. 20 perc. Ókerről Schmauszra 211, Hodzsára 61. Ófutakról Schmauszra 144, Hodzsára 178.

Kölpény, 3 ó. 10 perc. Ujfuttak Schmauszra 123, Hodzsára 0, Pirosról Schmauszra 65, Hodzsára 33.

Kölpény, 4 ó. Kizácsról Schmauszra 7, Hodzsára 188; Urszentiván Schmauszra 77, Hodzsára 21.

Kölpény, 5 ó. 10 p. Bulkesziről Schmauszra 120, Hodzsára 7; Ósóvéről Schmauszra 64, Hodzsára 72.

Kölpény, 6 ó. Ujsóvéről Schmauszra 136, Hodzsára 0. A II. szavazatszedő küldöttségénél záróra háromnegyed 8 órára tűzetett ki.

Kölpény, 9 ó. 15 p. Petrőcről Hodzsára leszavazott 350, még hátra van körülbelül 60. Hodzsa győzelme körülbelül 150.

Kölpény, 9 ó. 25 p. Petrőcről leszavazott Hodzsára 406, Schmauszra 1. Záróra 11 órára kitűzve. Hodzsa körülbelül 200 többséggel jön ki.

Kölpény, 10 ó. 50 p. Hodzsa Milán nemzetiségi 187 szótöbbséggel megválasztott.

Hódsági kerület.

Hódság, 10 ó. 30 p. Pártok felvonulása a legnagyobb rendben megtörtént. Zundl Péter néppárti, Ertl Já-

nos alkotmánypárti, Offenberger Jakab függetlenségi programmal jelöltettek.

Hódság, 12 ó. 25 p. Hódságról leszavazott Ertire 369, Zundlra 8, Offenbergerre 0.

Hódság, 12 ó. 30 p. Kereszturról Ertire 118, Zundlra 272, Offenbergerre 0.

Hódság, 1 ó. 15 p. Gombosról Ertire 9, Zundlra 15, Offenbergerre 56.

Hódság, 2 ó. 40 p. Veprődről Offenbergerre 8, Zundlra 46, Ertire 205.

Hódság, 3 ó. 50 p. Cservenkáról Ertire 185, Zundlra 13, Offenbergerre 57.

Hódság, 4 ó. Paripásról Ertire 53, Zundlra 19, Offenbergerre 175.

Hódság, 4 ó. 30 p. Szilberekről Ertire 142, Zundlra 72, Offenbergerre 3.

Hódság, 5 ó. 5 p. Bácsordasról Ertire 96, Zundlra 33, Offenbergerre 9.

Liliomos most kezd szavazni.

Hódság, 6 ó. 25 p. Liliomosról Ertire 123, Zundlra 41.

Hódság, 8 ó. 8 p. Deryéről Ertire 32, Zundlra 85. Első szavazatszedő küldöttségénél záróra féltízre kitűzetett.

Hódság, 8 ó. 40 p. Szentfűlőpről Ertire 19, Zundlra 234, a második szavazatszedő küldöttségénél záróra $\frac{3}{4}$ tízre kitűzetett.

Hódság, 1 ó. 30 p. Ertl János 233 abszolút többséggel alkotmánypárti programmal választott meg.

Az összeredmény.

Megválasztottak:

Zombor város: Fernbach Péter, függetlenségi párti.

Baja város: dr. Rajk Aladár, függetlenségi párti.

Ujvidék város: gróf Teleky Arvéd, függetlenségi párti.

(*Zenta városban:* ma van a választás; *Szabadkán* pedig 5-én lesz a választás.)

Kerületek.

Bácsalmási kerület: Lázár Pál, függetlenségi párti.

Regőcei kerület: Lányi Mór, függetlenségi párti.

Apatini kerület: gróf Hadik Sándor, alkotmánypárti.

Ujverbászi kerület: dr. Baloghy Ernő, függetlenségi párti.

Magyarakanizsai kerület: dr. Lovászy Márton, függetlenségi párti.

Kölpényi kerület: Hodzsa Milán, tót nemzetiségi.

Titeli kerület: Musitzky Döme, nemzetiségi.

Hódsági kerület: Ertl János, alkotmánypárti.

Kerényi kerület: Fernbach József, függetlenségi párti.

Bácsstóvárosi kerület: Adamovits néppárti és Michelsz függetlenségi között pótválasztás.

Óbecsei kerület: Mihájlovits Endre, alkotmánypárti.

Az országos Magyar Védő-Egyesület zombori fiókjának megalakulása.

Ismeretes dolog, hogy az országos Magyar Védő Egyesület vezetősége Vértesi Károlyt, a közügyek lelkes munkását kérte föl az egyesület zombori fiókjának szervezésére. Az előkészítő munkálatok, a taggyűjtés örvendetes eredménye biztosítékot nyújtottak arra, hogy a Védő Egyesület zombori fiókja megalakítható.

Vértesi Károly április 26-án alakuló közgyűlésre hívta össze városunk közönségét a városháza nagytermébe. A társadalom minden rétegéből nagy számmal megjelent nők és férfiak egyhangú lelkesedéssel kimondták a Védő-Egyesület zombori fiókjának megalakulását.

Az alakuló közgyűlést Vértesi Károly vezette, s mindenekelőtt fölolvasta az országos Védő Egyesület elnökének, Beniczky Lajosnak, hozzája érkezett következő üdvözlő sürgönyét:

Vértesi Károly urnak

Zombor.

A magyar Védő-Egyesület zászlója alá tömörült lelkes zombori honleányokat és honfitársakat hazafias örömmel üdvözlöm. Adja az ég, hogy hazánk gazdasági erejének védelmezésére irányuló közös és egyetértő munkálkodásunk a nemzet üdvére váljék.

Beniczky Lajos, elnök.

Ez után a Védő-Egyesület működését főbb vonásokban ismertető, magvas, szép beszéddel a közgyűlést megnyitotta.

Vértesi Károly beszéde.

Tisztelt összegyűlés!

Hölgyek! Urak!

Ebben a városi nagy tanácsteremben, melyben mi most ülésezünk, ékes színű zászlót bontogatunk, a közügyi hasznos dolgokon kívül, sok hazafias ünnepély zajlott le már. énekkel, beszéddel, igaz magyar lelkesedéssel. Ebben a teremben, annak az erkélyéről szoktuk ugyanis megülni évenként a március 15-iki szabadság ünnepet. Itt tartottuk meg a Kossuth és Rákóczi ünnepélyeket.

Ma is ebben a teremben gyűltünk össze, mert hazafias ünnepet akarunk ülni, olyan ünnepét a magyar lelkünknek, melynek ha nincsenek is külső diszei, de annál mélyebbek az érzelmi szívünknek, mikor összejöttünk zászlót bontani.

A Magyar Védő Egyesület zombori fiókját akarjuk ma megalakítani. Kérem önöket, szeretettel valamennyiüket, mondják ki a beszédem végeztével: Igen, mindnyájan azt akarjuk, egy szívvel és lelkesedéssel akarunk védő egyesületet.

Annak a régi való jó, 1844. évi október 6. napjáról való, Kossuth apánk által megalakított Országos Védőegyesületnek az emlékezete, képe tűnik fel a lelkemben, amely akkor sok szép szóra, olyan nagy tetszést és lelkesedést idézett elő és erős akaratnyilvánítást vett ki az akkori hazafiakból.

Szinte kár, hogy a sötét korszak bekövetkezése elnémitotta a beszédes ajkakat, gyilkos eszközökkel kiirtotta a lelkes szavak által felkeltett hazafias érzelmeket. Ma ott állunk, hogy a küzdelmet újra fel kell vennünk. Az 1844. évi október 6. napjából gyásznap lett, miként az 1849. évi október 6. napjából, de mindig az a vigasztalásunk, hogy halál után a feltámadás következik embernél, az elnyomott eszménél, mert él magyar, áll Buda még: sőt reményünk van arra, hogy ragyogóbbá válik a budavári királylak, mint volt valaha.

Mi pedig feleszmélve, tisztán látva, a történelmi multból merítve a tapasztalást, lássunk komolyan az ernyedetlen munkához, soha nem lohadó jó kedvvel, igaz magyar lelkesedéssel.

Nemcsak kifent karddal, hangzatos szavakkal, politikai helyes cselekedettel lehet a haza javát előmozdítani, a magunk során lendíteni, hanem ime, mélyen szántva, amiként azt mi tenni fogjuk és ha az elvetett magra megjön a termékenyítő eső, már itt is van az újbóli magyar szabadság, a csira éledni fog, zsendülni a vetés.

Szíves hölgyeim és jó uraim! Egyesülésben van az erő. A Magyar Védő Egyesület kiterjeszti áldásos működését az egész országra, édes szép hazánkra. Mi is benné akarunk lenni ebben a bűvkörben, mely itt nálunk városunkban rövid idő alatt mintegy 300 lelkes tagot vonzott magához s így megalakulhatunk, mint a Magyar Védő Egyesület zombori fiókja.

Mi a célunk?

Az, mi az országos egyesületé. Értsük meg egymást.

Nem akarunk rombolni, zaklatni, másoknak lenni kárára. Nem is akarunk drágább rossz árut, az olcsóbb jó helyett, hanem egyesíteni akarunk minden tényezőt, hogy a hazai ipart és mezőgazdasági termelést megvédjük, fejlesszük és ha ezidőben nincs még önálló vámterületünk, vonjuk meg mi a sorompót. Önvédelmi harcra akarunk folytatni a külföldi versenyyel, főleg Ausztriával, szemben, amely gyarmatának tekintette és tekintti máig Magyarországot édes hazánkat; pedig nem kiaknázandó gyarmat ez, se nem néptörzs a lakói, hanem egységes magyar állam, amely teljesen önálló és független akar lenni s azért sohasem fogja abban hagyni a nemzeti küzdelmet, míg célt nem ér.

Hogy a polypkaroktól szabadulhassunk, ne legyen úgy ezután, miként volt ezelőtt, mikor a magyar leány, fehér babos bécsi szappanról és életszint adó bécsi pirositoról dalolt. Hiszen megvan a jellemtisztaságunk, magyar faji szépségünk, nem kell hozzá idegen eredetű fénymáz.

Mondjuk ki tehát, hogy olyan ruhában öltözködünk, melyet ez országban asszonyaink fonnak, takácsaink szőnek, gyáraink állítanak elő. Mondjunk le esetleg a finomabból, csak a kevés pénzünk ne röpüljön ki millió koronák számára az országból, mert aminekünk megmarad, azt kétszer költhetjük el.

Amikor tehát a Magyar Védő Egyesületben erős állást foglalunk, ennek a szabályai szerint híven járunk el és cselekszünk, akkor tulajdonképpen csak a magunk sorsán segítünk. Segíts magadon, megsegít az Isten is, mondja a magyar szállóige, mert indító erő nélkül, nincs fejlesztés.

Magasztosan szépek a Védő Egyesület feladatai. Fel akar szabadítani a külföldi verseny nyomása alól. Jó iparekkek és termékek előállításához akar segítő kezet nyújtani. Meg akarja kedveltetni velünk a mi saját iparekkeinket. Támogatja a kisiparost, azt is segíti, aki otthon, házában a csendes falai között motollal és amikor hangya szorgalommal előállított szépen valamit, a Védő Egyesület nem engedi, hogy a háziipar termékével csak a vizet szerezte meg légyen, hanem értékesíti azt annak, kinek erre nézve nincsen piaca. A népiiparban mennyi, de mennyi hasznos dolgot lehet tenni azzal az aránylag csekély, mód és tehetség szerint osztályozott tagdíjjal,

mely a fiókegyesületek gyűjtő esatornáin folyik össze a nagy mederben, melynek felduzzasztott vize, kereskedelmi hajókat is elbirhat.

Mit tesz még a Védő Egyesület azzal az összeggel, mely az örök alapító, alapító, pártfogó, rendes és fogadalmas tagok tagsági díjából befolyik? Vagyontalan iparosokat segít, a mestereknek és segédeknek magasabb kiképzésére alkalmat ad. Tanulni itthon is lehet, azért nem kell már külföldre vándorolni az iparosnak, mint azelőtt. Rajz és betű, a könyvek szakavatott magyarító tanára, mennyit, de mennyit lendíthet a hazai iparügyön, könnyen elképzelhetjük azt.

Szaktudósítások, sajtó útján való ismeretése a hazai iparekkeknek és mezőgazdasági termékeknek, mind, mind s a mondottakon kívül még sok más tartozik a Magyar Védő Egyesület szerencsés kezű, áldásos intézmény feladatai közé. Annyit irtak erről a hazai lapok, szakszerűen, szépen és ékesen, ad caput, hogy aki érteni akar, a magyarizatot fel fogja, hasznára fordítja. Csak a süket fül nem hall, csak a pusztában kiáltó szó hangzik el. Mi értsük meg a kor hívó szövegét, tömörüljünk a hazai jó dolog körül, minden nemzetiség kövesse a magasatos célt és alkítsuk meg a Magyar Védő Egyesület zombori fiókját!

Ezért voltam bátor — küldetésben — önöket uraim és hölgyeim ide meghívni, farrasztani, hogy egymást megértve, kezdjünk munkába és cselekedjünk jót a hon és a magunk hasznára, javára.

Akik ide eljöttek, üdvözölve legyenek. Akik velünk gondolkoznak és együtt éreznek, éljenek!

A beszédet a közönség lelkes éljenzéssel fogadta.

A tisztikar és a választmány megválasztása során Sztrilich Zsigmond, az előkészítő bizottság nevében, a fiókegyesület elnökéül Vértesi Károlyt ajánlotta. A közgyűlés az ajánlást osztatlan helyesléssel fogadta, s Vértesi Károlyt a Védő Egyesület elnökének nagy lelkesedéssel, egyhangúlag megválasztotta, aki a megtisztelő bizalmat megköszönve odaadó, laukadatlan munkásságáról biztosította az egyesületet.

A további választások eredménye: Al-elnökök: Buday Gerő, Mérő Ignác, Sztrilich Zsigmond. Ügyvezető igazgató: Szilágyi Péter. Titkárok: Fratriesevits János, Janovich Miklós dr., Szauer Sándor, Spitzer Sándor. Jegyző: Vujevich Alajos. Ügyész: Buják József dr. Pénztárnok: Kollár József, Ellenőr: Czettl Dezső. Számvizsgálók: Bruck Ármán dr., Csávosi Sándor, Ohl Rezső dr., Raisz Lajos, Auth György. Női választmány: Balogh Ernőné, Berger Antalné özv., Bruck Árminné, Enyedy Eugénia, Fernbach Károlyné, Fernbach Péterné, Gábor Izidorné, Garam Kálmánné, Halász Dávidné, Halász Gyuláné özv., Halm Ötöné, Jovánovits Józsefné, Korics Eszter, Mayer Istvánné, Mayer Náadorné, Mérő Ignácné, Pálffy Dezsőné, Pocskay Sándorné, Rittinger Antalné, Strasser Lajosné, Stvrteczky Ferenéné, Szilágyi Mórnó, Sztankovits Györgyné, Sztrilich Zsigmondné, Szilágyi Péterné, Tápay Istvánné, Vértesi Károlyné, Wundszám Ida. — Férfi választmány: Baits Vitomir, Balassa Szilveszter, Balogh Ernő dr., Báthory Miklós, Bikár P. Milutin, Bittermann Sándor, Csapó Samu, Diener János, Dömötör Győző dr., Donoszlovits Vilmos dr., Ehrlich József ifj., Falcione Nándor dr., Fernbach Károly, Fernbach Péter, Fratriesevits-Aszt Vince dr., Frey

Imre, Goldfahn Bernát, Gräber Mihály, Gruda Pál, Hauke Imre, Heinicz Kálmán, Heindlhofer Róbert ifj., Henneberg Sándor, Husvéth István, János Gusztáv, Jovánovits József dr., Karakásevits Milivoj, Knippl János, Krizmanits Imre, Lederer Mihály, Lithway Béla, Mayer István, Mayer Nándor dr., Markowyth Lajos dr., Mátrai Zsigmond, Mihályi János ifj., Müller Gyula, Novákovits Izidor, Oblát Károly, Pánits Koszta, Pataj Sándor dr., Petényi József, Polzovits Demeter, Prokópy Imre, Rác Soma, Roheim Zsigmond, Stein Jakab, Steiner Lajos, Stempel Samu ifj., Schlieszer Sándor, Schön Dezső, Szabó Nándor Péter, Szondy Mátyás, Szuppek Gyula, Tantner Ottó, Teltsch Gáspár, Trenesény Károly, Turányi Zsigmond dr., Varga István, Vinter Kálmán, Weidinger Lajos, Zsuffa György, Zsulyevits Ernő.

Végül Prokópy Imre indítványára, s Rác Soma és Buday Gerő hozzászólása után a közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület központi vezetőségét fölkeri az alapszabályoknak olyképen való módosítására, hogy az egyesületnek azok is tagjai lehessenek, akik tagsági díj fizetésére magukat nem kötelezik, de fogadalmat tesznek, hogy erkölcsi támogatással az egyesület céljait szolgálják.

Ha az a készséges buzgalom, mely a Védő-Egyesület zombori fiókjának megalakulásánál oly örvendetesen megnyilatkozott, nem lankad, sőt fokozódik, s tetteiben nyilvánul meg: a kívánt siker el nem maradhat.

Megfigyelések.

A „Bácska” című lap egyik multkori számában néhány szó jelent meg a női hiúságról. Természetesen alaposan neki ront ennek a leghezontalanabb női gyöngeségnek.

Elítéli a hiu anyát, ki hiúságában elhanyagolja legszentebb hivatásának gyakorlását: a gyermeknevelést. Elhanyagolja háztartását, Romboló kézzel dulja fel a családi tészek szentélyét, a házaset meggyit nyugalmát, boldogságát.

Sulyos érvek egész garmadáját indítja a nőkre.

Nem szabad ilyen komoly téma felett egyszerűen napirendre térnünk. Addig kell rámutatnunk a sulyos következményekre, míg a leghiubb asszony is néha néha magába száll, elgondolkozik az olvasottak felett. Rájön lassanként, hogy vannak nemesebb célok is, melyekért érdemes élni. Azok felé fordul, más eszközöket érvényesít s elvonja figyelmét a túlzott hiúság gyakorlásától.

Szoktatni kéne asszonyainkat, hogy összejövetelük örökös témája ne a jelen nem lévő harmadik, negyedik sőt ötödik „jó barát” ruházódásának, belügyeinek firtatása legyen. Ninesen az asszonyokra nézve nagyobb szegénységi bizonyítvány ennél. Hisz az Ur Isten oly sok leleménységgel áldotta meg őket; kár azt elhanyagolniok.

Összejöveleikre legyen készletben mind egyiknek egy-egy eszméje, melyet meghányalvetni érdemes.

Szerintem a tisztelt férjek vannak hivatva arra, hogy a szonyaik gondolatait jobb irányba tereljék. Kérdezzék ki szépen felicomázott életük párját egy-egy összejövetel után; ugyan miről tárgyaltak egész délután?

Piritsanak rájuk a sok szó és pletykaszaporításért. Ha okosan érvel férjem-uram, a feleség az asszonyi hiúság betegségéből lassanlassan ki fog gyógyulni.

Ugy képezem, hogy az ily módon — ugyszólván kanalanként beadott orvosság, nem

tévesztheti hatását. Kimerithetetlen téma a gyermeknevelés. Mennyi megvitatásra érdemes anyagot tartalmaz!

Ha a felsőbb iskola 4 osztályát itt Zomborban elvégezték leányaink, a gondos anyatanáctalannul áll. Nevelőintézetbe küldje gyermekét? Van, akinek anyagi helyzete megengedi leánykaja költséges tovább művelését; de szerető szive megretten már e gondolatra is. Nevelőnt hozasson gyermeke mellé? Nagy véletlen és szerenése, ha sikerül olyanra akadni, ki a sokoldalú követelményeknek meg tud felelni.

Legtöbb leányka otthon marad minden további rendszeres tanítás és művelés nélkül. Ilyen a zombori leánykáknek a zöme. Otthon az anyák a maguk belátása szerint beavatják a háztartás sokoldalú misztériumába, kézimunkára fogják őket, beiratják a kölesönkönyvtárba. Abban biznak, hogy a könyvek olvasása megszerzi számukra azt a műveltséget, melyre ma már minden „jól nevelt” leánynak szüksége van. Hogy azután az ily férjhezadó leánykává serdült hajadonból, ha asszony válik, legtöbbször egyéb nem lehet, mint a mások ügye-bajával törődő, önmagára hiu asszonyka, az csak természetes.

A lelkét kell művelni gyermekeinknek, hogy az élet követelményeinek megfelelhessenek.

Azt pedig se szentimentális regény olvasásával*, sem pedig helytelenül vezetett neveléssel nem érhetjük el.

Ezt tartásák, hölgyeim, szemük előtt, ha zsuroznak. A leánynevelés tovább fejlesztése érdekében tárgyalni, — ez volna csak a nemes zsurtéma!

Egy egész nemzedék hálája kísérné az ilyen, kellően megindított s eredményre vezető mozgalmat.

Ha sok nehézséggel is jár, oda kellene hatniok közös erővel, a nemes cél érdekében, hogy mielőbb magasabb kiképzésre alkalmas leányiskolát létesítsenek Zombor városában.

Sok nehézségbe ütköznek az igyekezetük. Sok dolgot, gondot adna asszonyainknak egy ilyen intézet megteremtése. Elvonná őket az üresebb fajta hiúság gyakorlásától.

Közülük igen sokat nemesebb hiúság serkentene ennek a gyönyörű célnak a megvalósítására. A hiúságnak ez a neme megboesátható, sőt örvendetes lenne. A legszigorubb erkölcsbíró is csak hódolva mondana véleményét róla.

Ez szerény véleménye egy megfigyelő asszonynak.

Latinovits Géza és a Bácsmegeye.

Felkértünk a következő sorok közlésére:

Félreértések kikerülése végett kötelességemnek tartom a következőket kijelenteni:

A „Bácsmegeye” című hírlap keletkezésénél, ez előtt hat esztendővel, közreműködtem; azonban a lap szellemi vezetésében soha részt nem vettem. Körülbelül két esztendő óta mindennemű összeköttetést a nevezett hírlappal megszakítottam; sőt annak irányát egy idő óta határozottan elítélem; mert sohasem voltam barátja a személyes torzsalkodásnak. Azonban ami e nyilatkozat megírására késztet, sőt azt egyenesen kötelességemmel teszi, az a „Bácsmegeye” e hónap 27-én a 17-ik számban megjelent vezető cikkely, melynek sem hangjával, sem irányával egyet nem érthetek.

*) Legtöbbször nem is szentimentális, hanem másfajta az a regény!

A szedő.

Minden érdek és egyéni ambíció kizárásával léptem annak idején a koalíció kötelékébe; tisztán meggyőződés és hazafiasságból. Ennél fogva nem tűrhetem azt, hogy vármegyémben pártom vezetőségét méltatlan támadásban részesítsék. Lehetnek, sőt talán vannak némi kifogásolni valók e párt vármegyei vezetőségében, — de azt oly hangon, mint a „Bácsmegeye” tette, elbírálni nem lehet és nem szabad. Ez ellen részemről határozottan óvást emelek; és nevem aegise alatt ily támadásokat nem tűrhetek. A „Bácsmegeye” című lappal semmi közösséget nem vállalok.

Ezen nyilatkozatot minden külső kényszer nélkül, saját elhatározásomból tettem. Kijelentem egyuttal azt is, hogy bármily néven nevezendő vitaközösbe e téma felett nem boesájtkozom, mert azt méltóságomon alólinak tartom. Azonban ha netalán valaki jónak látná ebből kitolyólag személyemet támadni, ugy azzal érdeme szerint fogok elbánni.

Budapest, 1906. ápril 27.

Latinovich Géza.

H i r e k.

Kinevezés. A belügyminiszter a turjai anyakönyvi kerületbe Ivanits Szvetozár jegyzőt, a sajkásszentivániba Bene István jegyzőt, a cservenkaiba Borovszky Ferenc jegyzőt nevezte ki.

Csillaghullás. Hermann Rudolf m. kir. honvédhadnagy tegnap varratta fel a főhadnagyi második csillagot. Az előléptetéshez gratulálunk!

Szalay Frigyes áthelyezése. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter Szalay Frigyes. belügyminiszteri fogalmazót, főispáni titkárt Zomborból Budapestre a belügyminiszteriumba helyezte át. Lapunkhoz régi idő óta kedves, benső kötelék fűzte, s eltávozásával élénk tollu belső munkatársunkat veszítjük el. De hiányozni fog társadalmi életünkben is, ahol minden kulturális, hazafias mozgalomban tevékeny részt vett, s ékes, lelkes szónoklataival közkedveltségnek örvendett. A mennyire sajnáljuk, hogy körünkben és városunkból eltávozik, ép oly igaz szívvel örülünk áthelyeztetésének, mert meg vagyunk győződve róla, hogy új munkakörében széles tere nyilik kiváló tehetségének érvényesítésére.

A vármegyei Hivatalos Lap szerkesztője. Szalay Frigyes főispáni titkárnak a belügyminiszteriumba történt berendelése következtében a vármegyei Hivatalos Lap szerkesztésével bajsai Vojnits István vármegyei alispán Kleiner Lajos tb. főjegyzőt bízta meg.

Flórián-napi ünnepély. A zombori önkéntes tűzoltó-testület 1906. évi május hó 4-én tartandó Flórián-napi ünnepélyére minden tűzoltó-bajtársat és az érdeklődő nagyközönséget ezeuvel meghívjuk. Az ünnepély sorrendje: Reggeli 9 órakor ünnepi mise a plébániatemplomban. Délután 4 órakor Bittermann Nándornak, a tűzoltó-testületnek 33 éven volt pénztárosa és tiszteletbeli parancsnok areképenek leleplezése a város közgyűlési termében. Gyülekezés 3/4 órakor teljes díszben az őrnyán. Az ünnepi beszédet tartja Buday Gergely testületi lelkész. Este 8 órakor társasvacsora a Szemes-féle vendéglőben. Jegyek 1 korona 60 fillérért előre váltandók az őrnyán. A társasvacsorán nem tagok is részt vehetnek.

Eljegyzés. Telekesi Török Ilonka Bácskertes és ifj. Albrecht Kálmán Zombor jegyesek.

Esküvő. Fratricsevits János ügyvédjelölt kedden délután esküdött örök hűséget Sudár Etelka urleánynak.

Hangverseny. A zombori állami főgimnázium ifjusága május 5-én és 6-án a városi színházban jótékonycélu hangversenyt rendez.

Talált tárgyak. Zomborban a napokban egy kis pénztárcát pénzzel, továbbá egy sárgarézből való férfiorát láncsal — találtak. A tárgyakat a jogos tulajdonosok kello igazolás mellett átvehetik a rendőrségnél.

Képviselőválasztók névjegyzéke. Zombor város központi választmánya részéről közhírré tétetik, hogy Zombor szab. kir. város képviselőválasztóinak az 1906. évre érvényes ideiglenes névjegyzéke kihagyatván, az a kihagyottak névjegyzékével együtt a városháza tanácstermében folyó évi május hó 5-től május hó 25-ig terjedő 20 napi időtartamra közszemlére fog tétetni.

Leégett szoba. Omoravicán Ungár Pál földbirtokos hálósobájában tűz ütött ki és az összes berendezés elégett. A kár megtérül, mert biztosítva volt. A tűz úgy keletkezett, hogy az ágy melletti éjjeli szekrényen égő egy gyertya lángja a léghuzam által a függönyöket meggyújtotta.

Csöd. Gyorgyevics Mihály óbecsei rőfőkereskedő önmaga ellen csődöt kért, amit a törvényszék el is rendelt. Csödbiztosul Sántha Armin törv. bíró, tömeggondnokul dr. Galambos Pál, helyettesül dr. Mayer Oszkár ügyvéd neveztetett ki.

Eltemetett munkások. Megrendítő szerencsétlenség történt mult hó 26-án Kulán, ahol Beck Jakab hegyi pincéjét ásták. A hegy ásás közben hirtelen lezuhant és az ott dolgozó két munkást maga alá temette. Midőn az odahívott emberek a leomlott földet eltávolították, már mindkét ember halva volt. A szerencsétlenül járt munkásokat beszállították a községi kórházba.

Árlejtés. Zombor város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi kórház és szegényház részére szükséges fehérneműk és lábbelik beszerzése céljából folyó évi május hó 10-én (csütörtök) d. e. 9 órakor a városháza tanácstermében nyilvános szóbeli és írásbeli árlejtést tart, melyre az érdekeltek ezennel meghivatnak.

Tavaszi Mariska. Az Óbecse és Vidéke írja: Hangulatos név, még hangulatosabb eseményt rejt magában. Ugyanis mult hétfőn éjjel a Kerületi Hitelbank kapujában egy rongyokba burkolt csecsemőre találtak. A lelketlen anya kitette a csecsemőjét és éppen oda talán azért, mert gondolta, hogy a banknak lesz arra való pénze is, hogy fölnevelje a kis csöppeséget. A rendőrség megindította a nyomozást az anya kikutatására, de addig is nevelésbe adta a kis leánykát és elnevezték Tavasz Mariskának. Ha egyebe nem is, de szép, hangulatos neve lesz.

Szerencsétlenség. Fekete József újvidéki 11 éves tanuló a Winkle sörgyár építkezésénél egy rézhüvelyt talált, melyet a gyár vendéglőjébe vitt be és megmutatta Borecsics Dusan földmivesnek. Mindketten kíváncsian méregették és nézegették a talált tárgyat mindaddig, míg az Fekete kezében nagy dörejtel szét nem robbant. Fekete kezén és arcán, Borecsics pedig arcán szenvedett kisebb-nagyobb sérülést szenvedett. A rézhüvely dinamittal volt töltve s hogy került az építkezés helyére, a beindított vizsgálat fogja megállapítani.

Kilenc millió halikra. Obecse község részére a halászati országos felügyelőség 9 millió halikrát küldött. E roppant mennyiségű ikrát az előjáróság egyik tagjának felügyelete alatt a mult héten helyezték el kosarakkal a holt Tiszaágban. Ha sikerül az ikratenyésztés, úgy néhány év múlva sok hal lesz a holt Tiszában, amely most, hogy eltöltötték a kiseretet, valóságos halastóvá lett.

Lóosztályozás. Az 1906-ik évi lóosztályozás Zombor város területén a következő napokon és sorrendben fog eszközöltetni: 1. 1906. évi május hó 16-án szelenesei szállások a szöntai hidnál levő Stebler féle csárdánál. 2. 1906. évi május hó 17-én a Bánát külvárosához tartozó összes szállásokban összeirt lovakra nézve a Birvasszky csárdánál. 3. 1906. évi május hó 18-án délután az összes sáponyai és az ugynevezett léniában levő szállások a csoponyai csárdánál. 4. 1906. évi május hó 19-én a cservenkai külvárosához tartozó szállásokon, és pedig: Rancevó, Bility, Obzir, Milesits összeirt lovakra nézve a bilityi szállásportban Másits Riszta korcsmájánál. 5. 1906. évi május hó 21-én a sikarai és a Nenadies szállások az ugynevezett Husvéth csárdánál. 6. 1906. évi május hó 22-én délelőtt Belváros, Felsőváros és Cservenka kül-

városokra nézve az ugynevezett városi raktár. Délután Bánát és Szelenese külvárosokra nézve a városi raktár elővezetési helyül kijelöltetik.

Bizony, bizony, akit március megkímél, azt elviszi április, enyelgő beteg, ha megkönnyebbül. De még a veszedelmes április is bizonyosan eltelik, a nélkül hogy e baljóslatu, enyelgő közmondást beváltaná, ha a beteg idejében megbízható s biztos határu szerhez folyamodik. Hogy Thierry gyógyszerész balzsama kiválóképen ilyen szer, bizonyítja az ezernyi eredeti hálálkodó levelet tartalmazó füzet, melyet Thierry gyógyszerész (Pregrada, Rohitsch mellett) kívánatra ingyen és bérmentve megküld mindenkinek. Minden beteg okvetlenül olvassa el a mai hirdetést: Thierry balzsama stb. és rendelje meg a balzsamot.

Művészet — Irodalom.

Soós István, zombori karmelita atya, *A rejtett gyémánt* vagy *Szent Elek* címen két felvonásos drámát írt át Wiesemann után. Kiadta a budapesti karmelita zárda. — Olvasóköröknek, legényegyleteknek, munkásegyleteknek, ipariskoláknak, hitoktatóknak és tanítóknak épületes olvasmányul s műkedvelő előadásra ajánlható. Ára 50 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

Andaházy E. A közleményt nem használhatjuk. Olvasóink az összekülönbözés okát nem ismerik, s így az egész dolog nem érdekelheti őket.

N. J. Kérdéseire a választásokról szóló tudósításaink adnak választ.

HIRDETÉSEK.

Harkányi fürdő.

Kénes hévízü gyógyfürdő, Baranyamegyében, a pécs—mohácsi vasutvonalon jövet Siklós-Vokányon száll ki az utas, honnét 30 percnyi távolságra éri a fürdőt. Pécsről 1 óra alatt juthatni el a harkányi kénfürdőbe, melynek vize sikeresen használható **izom- és ízületi csuznál, köszvényes bántalmaknál, gyomorhurutnál, bőrbajoknál, angolkórúknál, vérbajoknál** masszage kurával kapcsolatban stb.

A gyógyépületben 60 szoba van, napi 2 kor. 80 fillérért. A községben 200 különféle lakás kapható.

Rendelő fürdőorvos: **dr. Heller József.**

A harkányi fürdő hazánk határain messze túlterjedő hírnévnek örvend, melyet forrása csodálatos gyógyiskereinek, valamint a megfelelő gyógyberendezésnek köszönhet.

Az angolkerti stílusban ültetett szép parkban van a fürdőintézet, mely a felső és alsó fürdőkből áll. A felső fürdőben foglaltatik 24 magas, világos, tágas, jó szellőztetéssel ellátott fürdőszoba, 24 szép fehér márványkádval. Az alsóban 20 fürdőszoba van.

A fürdőidény alatt a legjobb zenekarok szórakoztatják a fürdő közönséget.

A siklós—vokányi állomás és Harkány közötti személyforgalmat társas-kocsi járatok bonyolítják le.

3—2 **A fürdő-felügyelőség.**

Eladó

8 drb 2¹/₄—2¹/₂ éves, igazolvánnyal bíró, fehér, **magyar fajú tenyészbika** a rasztinai uradalomnál (posta és vasutállomás Gádor).

Uradalmi intézőség.

(Utánnomás nem díjazatik)

3—2

Törvényesen védve. Minden utánnomást és minden utánnomást büntetnek. — **A törvény nemismerése nem mentesség.**

A bíró: Vádlott, ön csaknem összes és utolsó pénzét haszontalan módon teljesen értéktelen és hatástalan szerekre pazarolta, jó lehet önnek, mint csaknem mindenkinek, tudnia kellett, hogy **csakis Thierry balzsama és centifolium-kenőcse** a leg-

megbízhatóbb, leghatásosabb, esalhatatlan gyógyító-szer minden esetben és ezt sok ezer köszönő-irat is bizonyítja.

A vádlott: Sajnos, többször rábeszéltettem magamat és a nekem ajánlott értéktelen és hatástalan szerek és hamisított balzsamokat megvásároltam, amit most nagyon sajnállok.

A bíró: A nem ismerés a törvény szerint nem igazolás és nem mentesség. Miért nem küldte el magának Thierry pregradai gyógyszerész sok ezer bizonyítvány-nal ellátott brosuráját, amikor pedig kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek megküldik?

A vádlott: Sajnos, erről nem voltam értesülve.

A bíró: Azzal a föltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni fogja, ezuttal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészsége iránt köteles gondoskodás áthágása alól. De továbbra is kerülje minden más értéktelen és hatástalan surrogátum és hamisítvány megrendelését és alkalmazását és mindig csak Thierry balzsamát és centifolium-kenőcset használja, mint amelyek az egyedül biztos, megbízható és meglepően ható szerek. Az egészség törvényét mindnyájunknak készségesen, pontosan követnünk kell és figyelmen kívül hagyását, akár tudatlanságból, akár hanyagságból, bizonyára súlyos büntetés éri, vagy betegség, vagy legalább a szervezet és az egészségi állapot meggyöngyülése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s a betegség enyhítésére a legmegbízhatóbban Thierry balzsama és centifolium-kenőcse szolgál és önnek nem kell tovább szenvednie, ha ezeket a nagyon olcsó szereket állandóan a házában és magánál tartja és folytonosan használja.

Thierry balzsama páratlan szer köhögés, hurut, mellbaj, tuberkulózis, torokgyulladás, rekedtség, bronchitisz, tüdőbaj, májelfajulás, gyomorgörcs, kólika, emésztési zavar, közönséges influenza stb. ellen és biztos segítséget és sikert ad.

Ára: 12 kis, vagy 6 kettős üveg, vagy egyetlen nagy különleges üveg patentzárral **5 K franko.**

Thierry centifolium-kenőcse non plus ultra minden még oly régi seb, gyulladás, kisebesedett mell, mellkeményedés, orbánc, daganat, kelés, sérülés, karbunkulus, ujképződés, hólyag, a gyermekek kisebesedése stb. ellen.

Megpuhit és fájdalom nélkül kihuz a testbe hatolt minden idegen testet, minő az ólom, gáz, szálka, homok stb. jökor alkalmazza, csaknem mindig megakadályozza a vérmérgezést és fölőlegessé teszi a fájdalmas műtétet is.

Ára 2 tégelynek franko **3 K 60.**

A sok ezer eredeti köszönőírral ellátott brosurát kívánatra mindenki megkapja ingyen és bérmentve.

Szétküldi csak a pénz előleges beküldése után, vagy utánnomással: 26—7

THIERRY A.
Gyógygyógyász.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Kapható Zomborban:

N É M E T városi gyógyszeriára

Szt. György-tér. Telefonszám 71.

A szépséget ápolni kell!

A legideálisabb kipróbált
szépitőszer a BORDÁS-féle

**Irén-crème,
Irén-szappan,
Irén-pouder**

ugy szeplő, mint májfolt és
barna nyak ellen.

Ára darabonként 1 kor.

Készíti BORDÁS JÁNOS gyógyszerész
JÁSZBERÉNYBEN.

FŐRAKTÁR ZOMBORBAN:

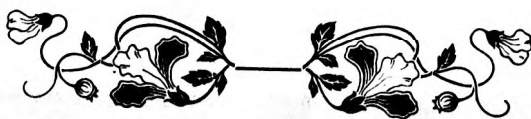
PEKÁNOVITS A.

szappangyárosnál. 10-1

Építési szakmában kitű-
nően bevált gyártmányok ter-
jesztésére agilis ÜGYNÖKÖT
keresünk.

Ajánlatokat a kiadóhiva-
talba kérünk: Jól jövedelmező!
jelige alatt.

Hungária fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium
főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 5
órától kezdve esti 6
óraig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Urak részére

mindennap délig, kedden és
szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken
délután 2 órától, diákok ré-
szére kedden délután.

Gőzfürdőjegy 1 kor.

Kádfürdőjegy 1 K 20 fil.

Diákjegy 40 fillér,

mely utóbbi csakis kedden d. u.
vehető igénybe.

Telefon a fürdőben.

574. sz. kig. 1906.

Pályázati hirdetés

Bácsordas községben egy 540 korona készpénz fizetéssel egybekötött
gyalogrendőri állás megüresedvén, ezen állásra pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően
felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 12. napjáig alulírott előjárósághoz
adják be.

A ruházatot a megválasztott rendőr köteles beszerezni, a felszerelést a
község adja.

Bácsordas, 1906. évi április hó 24-én.

RUMBACH MIHÁLY.

jegyző.

2-2

MATHÉSZ TAMÁS,

biró.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLAK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

**PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.**

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDÉK
ÉTLAPOK

1663/kig. 1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

Zsabya községben üresedésben levő és évi 1000—1000 korona fizetéssel egybekötött II. és III. irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom az ezen állásokat elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 15-éig** nyújtsák be.

Zsabyán, 1906. április hó 21-én.

Nikolits Izidor,
főszolgabíró.

2—2

Zombor és környékének kizárólagos elárusítója.

Olajfestékek, festőművészeknek tubusokban dr. Fr. Schoenfeld és Tsa Düsseldorf gyárából.

Legfinomabb olajfestékek tubusokban festő tanulóknak skizzek és tanulmányok elkészítésére.

Gyorsan és keményre száradó szobapadló fénymáz.

Borostyánkő olajfénymáz.

Linoleum és zománccfénymáz festékek.

Szobapadló kenőcsök legjobb minőségű sárga, fehér és barna színekben.

Szobapadló szeszfénymázak.

Olajfestékek minden színben.

Nem létezik jobb, mint a borostyánkő olajfénymáz, amely mint medvefej van ellátva védjeggyel.

Kocsimázolóknak részére:

„Hintó“-fénymáz (legfinomabb angol),

„Schleif“-fénymáz,

„Kerék“-fénymáz,

„Allvány“-fénymáz,

valamint az összes anyagok és kellékek, festékek, mázólok és fénymázolóknak részére

gyári áron kaphatók.

Szenzáció! Szenzáció!

Aki akarja, hogy a kályhája szobadisszé váljon, az vegyen füst és szagmentes (törvényesen védett)

Vénus kályhafényt,

annak 5 perc alatt **kefélés nélkül** bámulatos ragyogó kályhája lesz.

Kapható: *—5

Gergurov Dániel és Fia

vas-, szén- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN, Kossuth Lajos- (fő-) utca.

1605/1906. kig. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETME NY.

Magyarkanizsa községben lemondás folytán megüresedett községi iktatói állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazását képezi 800 kor. készpénzfizetés havi előleges részletekben.

Felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal, továbbá születési anyakönyvi kivonattal is felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi május hó 15-ik napjáig** adják be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Zenta, 1906. évi április hó 20-án.

Dr. Buday,
főszolgabíró.

2—2

Hirdetmény.

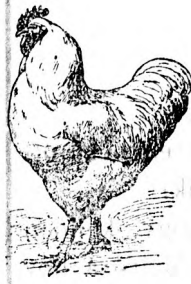
Alulírott a bezdáni Nagyszigeten levő legelőjére elfogad **egész évi legeltetésre szarvasmarhákat és juhokat.** Legelődíj pásztorbérrel együtt egy darab juh és borju után egy éves korig 12 kor., egy éven felül 17 kor., egy darab ökör után 20 kor., három hóra 14 kor.

Ugyszintén a kozorai erdőben levő legelőjére elfogad **sertéseket** legeltetésre darabonként 5 koronájával pásztorbérrel együtt.

Jelentkezni lehet

Bekker Ferencnél

3—3 Bezdánban, Uj-utca.

Kitüntetések:

Arad
Pozsony
Budapest
Lovrin
Veszprém
Nagybecskerek
Panesova
Szatmár
Szófia
Bécs
Belgrád

Sárga Orpington tenyésztőjások.

Telivér fajtisza sárga Orpington tyukok tenyésztőjásai kaphatók

REITTER OSZKÁR főkapitánynál
NAGYBECSKEREKEN.

Darabja 80 fillér.

Saját találmányu kipróbált rázásmentes csomagolás **ingyen.**

=== Törés teljesen kizárva. ===

Fajtiszta **sárga Orpington kakasok és tyukok,** valamint

angol emdeni libák

ősz szállításra előjegyezhető.

Számos hazai és külföldi kiállításon I. rendű kitüntetések. Diszoklevelek, aranyérmek, diszempléktárgyak.

6—4

Magyar állami

nagy aranyérem.

„FORTUNA“

=== VÁSÁROLJON SZERENCSE. ===

OSZTÁLYSORSJEGYET

Herczog Testvérek bankházában

=== Z O M B O R. ===

Egy egész 12 korona, egy fél 6 korona, egy negyed 3 korona, egy nyolcad 1-50 korona.